

VAN
GOGH
SITES
FOUNDATION

Jaarverslag 2022

vangoghsites.com

VAN
GOGH
BRABANT

Rondgors, Etten-Leur.
Foto: Femke Nouws

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1 Verslag van het bestuur	7
2 Vier strategische stappen op weg naar schaalvergroting	9
3 Activiteitenverslag 2022	11
4 Activiteiten locaties	18
5 Van Gogh Sites NV	24
6 Governance	29
7 Jaarrekening Van Gogh Sites Foundation	32

Jongen die gras snijdt met een sikkel,
Vincent van Gogh (1853-1890),
1881Kröller-Müller Museum Otterlo

*Blijf maar altijd veel wandelen en veel
van de natuur houden, want dat is de manier om de
ware kunst meer en meer te leren begrijpen*

Vincent van Gogh, 1853-1890

Voorwoord

Na een voorzichtige start, verliep 2022 toch zoals we hadden gehoopt. Activiteiten konden weer doorgaan en de deuren stonden weer open voor bezoekers. Toch hebben we gemerkt dat na de twee jaar waarin we vanwege de pandemie gas terug moesten nemen, niet alles als vanzelfsprekend kon worden opgestart. Ik heb vooral veel respect voor de talloze vrijwilligers die altijd weer bereid zijn om onze bezoekers te ontvangen of rond te leiden. Vooral voor hen die ondanks hun bezorgdheid, toch weer het contact met de vele onbekende bezoekers zijn aangegaan.

Zonder dat bezoekers of onze stakeholders het gemerkt hebben, zijn er in 2022 flinke stappen gezet voor de toekomst van het Van Gogherfgoed. De organisatie is achter de schermen omgebouwd, zodat de samenwerking tussen en met onze locaties voor de komende jaren stevig is verankerd. Dat is nodig aangezien de investeringen die wij samen met onze financiers doen vragen om solide sturing en een transparante taakverdeling. Ik ben dan ook blij dat we erin geslaagd zijn om met de campagne "Van Gogh Brabant zoekt Theo's van nu" veel certificaathouders en donateurs te verwerven. We zijn er echter nog lang niet mee klaar! Na de oplevering van het Van Gogh Village Museum in Nuenen kunnen we onze tanden gaan zetten in de realisatie van de plannen voor het Van GoghHuis in Zundert en de Van Gogh Kerk in Etten-Leur. En wie weet, in de nabije toekomst nog veel meer!

Bert van der Els
Voorzitter Raad van Toezicht Van Gogh Sites Foundation

Windmolen
De Vogelenzang, Lieshout

1 Verslag van het bestuur

Dit jaar was uitzonderlijk. Nauwelijks bekomen van de lockdowns en bijkomende onzekerheden, hebben we voorbereidingen getroffen voor de eerste grote verbouwing in de geplande reeks van vernieuwingen en uitbreidingen. In oktober 2022 gingen de deuren dicht van het 10 jaar oude Vincentre om in het voorjaar van 2023 als Van Gogh Village Museum opnieuw geopend te worden. Dit is een belangrijke mijlpaal in de realisatie van onze missie: het behoud en beheer van de erfgoedlocaties die verbonden zijn aan het leven en werk van Vincent van Gogh. In dit beeldend verslag presenteren wij de activiteiten en resultaten van het afgelopen jaar. We zijn enthousiast over de vooruitgang die we hebben geboekt en willen u graag meenemen in de trots die wij, samen met vrijwilligers en partners, voelen.

Geniet van het jaarverslag, geniet van het werk en leven van Vincent en geniet vooral ook van het mooie erfgoed en de intieme tentoonstellingen.

Frank van den Eijnden
*Directeur-bestuursvoorzitter
Van Gogh Sites Foundation*

Simone van der Heiden
*Directeur-bestuurder Van Gogh Sites Foundation
Directeur Van Gogh Sites NV*

*Het is niet de taal van de schilders zozeer als de taal
van de natuur waar men naar moet luisteren*

Vincent van Gogh, 1853-1890

Van Gogh kerkje
Van Gogh Monument in Nuenen

2 Vier strategische stappen op weg naar schaalvergroting

In de afgelopen jaren zijn vier strategische stappen gezet om de benodigde schaal sprong voor de Van Goghorganisaties mogelijk te maken: bepalen, beschermen, betalen en bezoeken.

Bepalen

In 2016 werd er voor het eerst onderzoek gedaan naar de sporen van Vincent Van Gogh in de provincie. De resultaten zijn beschreven in het wetenschappelijke rapport Handboek Van Gogh Monumenten in Brabant dat de basis vormt voor de ontwikkeling en het overdragen van het levensverhaal van Vincent van Gogh in deze provincie. In 2022 is door Helewise Berger (Conservator 19e eeuwse kunst, Het Noordbrabants Museum) en Ron Dirven (Directeur-conservator van GoghHuis Zundert) een nieuw onderzoek gestart naar de Brabantse Van Gogh Monumenten. Het eerste resultaat was dat er in Etten-Leur een nieuw Van Gogh Monument kon worden bijgeschreven: het Trouwkerkje van Leur. Begin 2023 zal het onderzoek worden gepresenteerd in de Atlas Van Gogh Monumenten dat door WBooks wordt uitgegeven.

Beschermen

In 2017 hebben de gemeenten met Van Gogh Monumenten, de erfgoedinstellingen en de Provincie Noord-Brabant een convenant getekend om de implementatie van lokale erfgoedgedragscodes mogelijk te maken. In 2019 zijn de eerste lokale erfgoedgedragscodes getekend. Gedurende het afgelopen jaar hebben er geen activiteiten meer plaatsgevonden om het aantal codes uit te breiden. De werkzaamheden hiervoor worden weer opgepakt zodra het onderzoek naar de Van Gogh Monumenten eind 2022 is afgerond.

Betalen

Het verwerven van Van Gogh Monumenten is een essentiële vervolgstap om het behoud en de duurzame exploitatie ervan te kunnen faciliteren. Met de oprichting van de Van Gogh Sites NV in 2018 en de ontwikkeling van de bijbehorende businesscase, is er een solide financiële basis gelegd voor de realisatie van het eerste investeringstraject ten behoeve van Van Gogh Village Museum in Nuenen. Meer informatie over de stand van zaken en de ontwikkelingen in Zundert en Etten-Leur is te lezen bij het verslag van de Van Gogh Sites NV.

Bezoeken

De beoogde stijging in bezoekersaantallen van de Van Goghlocaties is nodig om de lokale businesscase rond te krijgen en de regionale economische impact te vergroten. Een collectieve marketingaanpak en het stimuleren van online positionering en ticketverkoop moeten bij gaan dragen aan de beoogde toename van het aantal bezoekers. De verschillende lockdowns hebben een stagnatie veroorzaakt. Met de heropeningen in 2023 kunnen we weer in gaan zetten op de beoogde groei.

Bovenstaande strategische stappen zetten we zodat de legacy van Vincent van Gogh substantieel kan bijdragen aan de economische en maatschappelijke versterking van Brabant en zijn verhaal en het erfgoed kan worden doorgegeven aan toekomstige generaties.

*Ik voel een kracht in mij die ik ontwikkelen moet,
een vuur dat ik niet mag uitdoven maar moet aanwakkeren
ofschoon ik niet weet to welke uitkomst het mij leiden zal.*

Vincent van Gogh, 1853-1890

Vincents Lichtlab in het
Van Gogh Village Museum

3 Activiteitenverslag 2022

De activiteiten van de Van Gogh Sites Foundation staan altijd volledig in het teken van samenwerking. De organisatie faciliteert, stimuleert en brengt werkzaamheden onder bij partners die de expertise hebben om de werkzaamheden op professionele wijze efficiënt te realiseren. Vanuit perspectief schetsen wij daarom nu de resultaten over 2022.

1 Samenwerking ASML

In de loop van 2022 is het definitieve ontwerp van het in samenwerking met ASML ontwikkelde Vincents Lichtlab opgeleverd. Bij de sluiting van het Van Gogh Village Museum (voorheen Vincentre) in het najaar van 2022 is de realisatie van het Lichtlab gepland als eerste project in de nieuwbouw van het museum. Voorjaar 2023 zal het geopend worden. ASML draagt hiermee niet alleen bij aan het vergroten van de beleving maar voegt ook een nieuw element toe aan het museum. Naast de cultuur- en kunsthistorische betekenis, is ook technologie met een educatief doel terug te vinden in het museale aanbod.

2 Collectieve aanpak met Van Gogh Nationaal Park

In het tweede jaar van Van Gogh Nationaal Park is het aantal partners uitgegroeid naar bijna zeventig. Samen investeren zij in een gezonde, groene leefomgeving. Ons Van Goghergoed heeft in 2022 centraal gestaan in de influencer-campagnes die door het Nationale Parken Bureau zijn opgezet voor Van Gogh NP. Daarnaast zijn er middellange wandelroutes gerealiseerd door VisitBrabant Routebureau bij Nuenen, Zundert en Etten-Leur en Tilburg. Deze routes verbinden het erfgoed met de landschappen waar Van Gogh veel heeft gewandeld. Samen met Van Gogh Nationaal Park delen wij kantoorruimte en maken we gebruik van de facilitaire ondersteuning van VisitBrabant. Op deze wijze kunnen we expertise en werkzaamheden delen.

weergave van vier wandelroutekaarten en een beeldimpresie

Foto: West-Phil Photography

Foto: Ria Mol

3 Salon Van Gogh: Cultuur én natuur voor een optimaal vestigingsklimaat

Van Gogh Sites Foundation, Van Gogh Nationaal Park en het Prins Bernhard Cultuurfonds Brabant vieren jaarlijks de geboortedag van Vincent van Gogh met Salon Van Gogh: een cultureel netwerkevenement voor stakeholders uit het Brabantse bedrijfsleven, overheden en de cultuur- en natuursector.

Salon Van Gogh vindt jaarlijks plaats op 30 maart in de unieke setting van Oud Herlaer: het natuurgebied en oud cultuurlandschap aan de Dommel waar Brabants Landschap en Het Noordbrabants Museum in de nabije toekomst een buitenmuseum met kunst in het landschap realiseren.

Icoon Vincent van Gogh biedt de unieke kans om de Brabantse cultuur- én natuursector samen als pijlers van een optimaal vestigingsklimaat onder de aandacht te brengen. Met Salon Van Gogh willen we stimuleren dat Brabantse ondernemers samen met overheden duurzaam bijdragen aan een fijne leef- en werkomgeving.

Doelgroep van Salon Van Gogh bestaat uit stakeholders uit het bedrijfsleven, overheden en de cultuur- en natuursector, alsmede certificaathouders van de Van Gogh Sites NV, sponsoren en financiers van Van Gogh Nationaal Park en de grotere donateurs van het Prins Bernhard Cultuurfonds. De komende jaren ligt de focus op het uitbreiden van deze doelgroep met een nieuwe generatie stakeholders van onder de vijftig jaar zodat een mooie mix ontstaat van zo'n 150 bestaande en nieuwe financiers.

Van Gogh lezing door Lucas de Man

De uitvoering van de Salon Van Gogh staat of valt bij een inspirerende hoofdgast. Tijdens editie 2022 viel de lezing van Lucas de Man in de smaak bij de gasten. Landbouw, biodiversiteit en natuurinclusief bouwen als één gezamenlijke agenda voor het landschap van de toekomst. De aanwezigen omarmden het thema dat in de komende jaren vaker terug zal komen als één van de manieren om in de landbouwsector oplossingen te vinden voor de bouwsector.

Lucas de Man, Salon Van Gogh 2022

Scan de QR-code en bekijk de presentatie

4 Dienstverlening door VisitBrabant

De organisatie van de Van Gogh Sites Foundation maakt gebruik van de faciliteiten en expertise van Visit-Brabant. Naast de huisvesting en marketingondersteuning is de financiële administratie in deze organisatie ondergebracht. Op deze wijze kan er efficiënt gebruik worden gemaakt van een professionele structuur met de flexibiliteit die voor een kleine organisatie gewenst is.

Een van de diensten die VisitBrabant uitvoert betreft de trade-services. Vanuit deze dienstverlening wordt het aanbod van de Van Goghlocaties jaarrond onder de aandacht gebracht bij touroperators en reisorganisaties. De focus ligt hierbij op de individuele markten. Wegens het ook in 2022 nog ontbreken van de grote reisbeurzen heeft VisitBrabant touroperators individueel benadert en lokale tours begeleid.

Trade leaflet in Nederlands, Duits en Engels ten behoeve van internationale beurspresentaties.

Advertorial publicaties in diverse magazines, waaronder 'Vrouw'

Pers- en influencerstrategie: ondanks alle beperkingen en de terughoudendheid van de buitenlands media, heeft VisitBrabant zich ingezet voor influencer-marketing. Een overzicht van enkele resultaten hiervan is in dit jaarverslag opgenomen.

Online (internationale) weergave Van Gogh routepromotie

Online weergave Van Gogh routepromotie

5 Onderzoek Van Gogh Monumenten

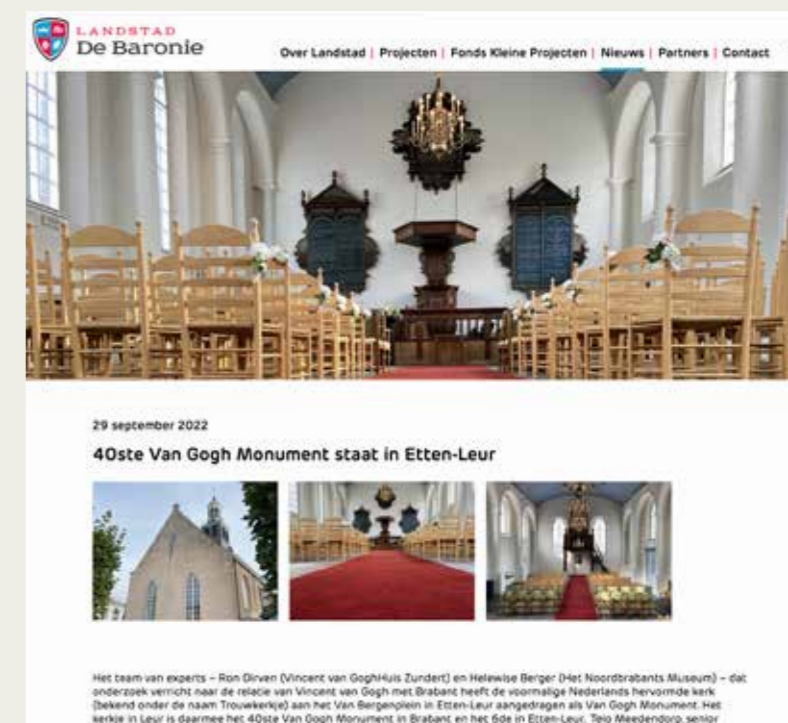
Gedurende het gehele jaar hebben Helewise Berger (Conservator 19e eeuwse kunst Het Noordbrabants Museum) en Ron Dirven (Conservator Van Gogh Brabant) onderzoek uitgevoerd naar de Van Gogh Monumenten in Brabant. Bij de eerste uitgave van het onderzoek in 2017 werden 39 locaties in beeld gebracht als erfgoed dat van grote betekenis is voor het werk en leven van Van Gogh. Sindsdien hebben nieuwe inzichten ertoe geleid om in Etten-Leur een nieuwe locatie op de lijst te plaatsen: het zogeheten Trouwkerkje van Leur. Daarmee steeg het totaal aantal Van Gogh Monumenten naar 40.

Eind 2022 is het onderzoek afgerond waarbij, in overleg met de kunsthistorici van Van Gogh Museum, besloten is om ook de locaties van de bevriende protestantse families toe te voegen die belangrijk waren voor Vincent van Gogh en waarover hij heeft geschreven. Daarmee is het eindtotaal opgelopen tot 46 Van Gogh Monumenten.

In het voorjaar van 2023 zal in samenwerking met Het Noordbrabants Museum en Uitgeverij WBooks de Van Gogh in Brabant Atlas worden uitgegeven. Daarin wordt het gehele onderzoek in populaire vorm gepresenteerd.

Redactionele aandacht voor nieuw Van Gogh Monument

6 Internationale samenwerkingen

Marketingacties

Mede als gevolg van de pandemie is de Van Gogh Sites Foundation samen gaan werken met organisaties uit Hongkong en Shanghai om het Brabantse Van Gogh-erfgoed via joint promotions en web 3.0 projecten breder bekend te maken. Met deze samenwerkingen zijn er extra inkomsten verkregen middels de uitgifte van certificaten van aandelen van de NV die gekoppeld zijn aan de diverse projecten en producten. Via de marketingorganisatie Di Gau uit Hong Kong zijn er verschillende producten op de markt gebracht waarbij richting consument is gecommuniceerd dat men bij aankoop het erfgoed van Van Gogh in Brabant steunt.

Co-branding campagne van Philips in China

Van Gogh NFT

In de tweede helft van 22 is er met Appreciator.io uit Shanghai en Tomas Concept + Creation uit 's-Hertogenbosch een samenwerking opgestart om NFT's te ontwikkelen. Dankzij de investeringen van Appreciator.io kan de Van Gogh Sites Foundation zonder financieel risico participeren in dit project en kan met deze web 3.0 technologie het Brabantse Van Goghverhaal voor nieuwe doelgroepen ontsloten worden. Medio oktober zijn de Van Gogh NFT's in Hongkong gepresenteerd met een bijzonder groot aantal internationale publicaties als gevolg en de aankoop van enkele tientallen NFT's door investeerders uit Hongkong en Shanghai. Begin 2023 zal duidelijk worden wat de opbrengsten zijn, naast de grote publicitaire waarde. Dan wordt ook bekeken of het product verder kan worden uitgebreid en breder kan worden afgezet.

Van Gogh Europe

Als gevolg van de pandemie heeft er in 2022 minder uitwisseling plaatsgevonden tussen de Europese Van Goghlocaties. In het najaar heeft er voor het eerst weer een fysieke bijeenkomst plaatsgevonden in Arles waar Brabant werd vertegenwoordigd door Ron Dirven. Met de partners zijn voorbereidingen getroffen om in 2023 symposia te organiseren en in de communicatie actiever naar elkaar te gaan verwijzen. Onder de vlag van Landelijk Van Gogh hebben NBTC en Van Gogh Drenthe de samenwerking met Brabant versterkt en de ambitie uitgesproken samen te investeren in kennisontwikkeling en marketing voor een periode van 5 jaar. Daarmee is het perspectief geschetst om in 2028 de 175ste geboortedag van Vincent Van Gogh groots te vieren.

7 EU projecten

In samenwerking met de Gemeente Nuenen heeft de Foundation bijgedragen aan een Interreg-project waarin met diverse partners uit Vlaanderen, Brabant, Limburg en Zeeland wordt samengewerkt in het geleiden van bezoektromen. In Nuenen bestaat de wens om het bezoek in de kern van het dorp te monitoren en zo meer grip te krijgen op de effecten van de uitbreiding van Van Gogh Village Museum. Voor het project is BUAS (Breda University of Applied Sciences) de leadpartner. Helaas is de aanvraag in de eerste ronde afgewezen. Echter is eind 2022 besloten om in samenwerking met de overige partners het project bij te stellen en opnieuw in te dienen voor beoordeling begin 2023.

Het doel van het project is om beleidsinformatie te verzamelen over bezoekgedrag en zo de effecten van de uitbreidingen bij onze museale locaties goed in beeld te krijgen.

4. Van Goghlocaties

Van GoghHuis Zundert

Na de laatste coronasluiting kon het museum eind januari weer open. De tentoonstellingen 'Rainer Fetting ziet Van Gogh' en een overzicht van 10 jaar Van Gogh AiR in Stedelijk Museum Breda werden verlengd tot en met 3 juli 2022. Beide exposities trokken veel aandacht in de pers en werden goed bezocht. De Duitse kunstenaar Rainer Fetting schonk een bronzen beeld van Van Gogh & Gauguin, dat is geplaatst in de Van Goghtuin.

Van 30 juli tot en met 30 oktober presenteerde het Van GoghHuis de tentoonstelling 'Dichter bij Vincent'. Deze tentoonstelling was gebaseerd op onderzoek van kunsthistoricus Alexandra van Dongen naar de voorwerpen die Van Gogh heeft afgebeeld op zijn schilderijen. De expositie werd vormgegeven door de kunstenaars André Smits en Monika Dahlberg en bevatte diverse voorwerpen uit de nalatenschap van Van Gogh, uit de collecties van het Van Gogh Museum Amsterdam en Musée d'Orsay Parijs. Ook deze tentoonstelling, waarbij het erfgoed van Van Gogh werd gecombineerd met hedendaagse kunst, genereerde veel aandacht en bezoek.

Tot slot werden vanaf 13 november 2022 aanwinsten gepresenteerd onder de titel 'Van Gogh als inspiratie'. Zo werd na een rustig begin aan het eind van het jaar toch weer een redelijk aantal bezoekers geteld: 7050.

Van Gogh Kerk Etten-Leur

Gelukkig was de coronacrisis begin 2022 voorbij en konden de deuren van de Van Gogh Kerk weer open voor bezoek. Het afgelopen jaar ontving de kerk 4825 bezoekers, waaronder 8 groepen onder leiding van een gids, schoolklassen, journalisten en influencers, bezoekers van Open Monumentendag en van de wisselexposities.

De gesprekken met de gemeente Etten-Leur omtrent een langjarige beschikbaarheid van de kerk voor de Stichting Vincent van Gogh (huur- en/of koopovereenkomst) zijn ook in 2022 nog niet afgerond. De verwachting is wel dat dit in 2023 zal geschieden.

Om alvast voor te sorteren op een doorgroei in Etten-Leur is per 1 januari 2022 een professionele directeur aangesteld (Ankie de Hoon) voor 10 uur in de week.

Activiteiten in de kerk

In 2022 zijn er drie wisselexposities georganiseerd:

- De expositie Meesterversaler van examenleerlingen KSE (Katholieke Scholengemeenschap Etten-Leur) van 13 april t/m 21 mei 2022
- Van 29 juni t/m 5 augustus heeft de expositie Inspiratie plaatsgevonden. Een expositie waar een groot aantal Zuid-Ossetische kunstenaars hun werk hebben getoond
- In het weekend van 26 en 27 november was de jaarlijkse expositie van Fodipress.

De Van Gogh Kerk heeft ook nog steeds een maatschappelijk karakter en is daarom door de Stichting Vincent van Gogh Etten-Leur ter beschikking gesteld voor:

- Het afscheid van de Nieuwe Nobelaer (voormalig cultureel centrum) met de Circle of Life.
- De Kerstconcerten van koor ODI en Max Mini.

Educatie

Het lesproject "Begrijp Vincent" heeft 312 basisschool leerlingen mogen ontvangen van 6 basisscholen uit Etten-Leur. Ook zijn er 90 leerlingen van het KSE op bezoek geweest.

Samenwerking

Onder coördinatie van Landstad de Baronie en Erfgoed Brabant participeert de Stichting Vincent van Gogh Etten-Leur in een netwerkgroep van de musea en culturele instellingen binnen Landstad de Baronie.

Een intensivering van de samenwerking met het (voormalig) Streekmuseum Etten+ Leur, dat inmiddels is getransformeerd naar Van Gogh Etten-Leur Museum Kunst van het Leven, heeft nadere uitwerking gekregen. Er wordt nu gecommuniceerd dat er één Van Gogh museum is in Etten-Leur met twee locaties: Van Gogh Kerk en het Paulushofje waar het museum Kunst van het Leven gesitueerd is. Eind november hebben onze vrijwilligers kennism gemaakt met de vrijwilligers van Museum Kunst van het Leven en het museum bezocht. In 2023 vindt er een tegenbezoek plaats. Op bestuurlijk niveau is er regelmatig overleg om de intensivering van de samenwerking vorm te geven, die in de toekomst mogelijk leidt tot een fusie.

Vrijwilligers

Er is een vrijwilligersbijeenkomst geweest op 5 april en verder worden alle vrijwilligers per mail op de hoogte gehouden van het wel en wee van de stichting. Er zijn twee vrijwilligersuitjes geweest:

- 8 augustus op de fiets of met de auto naar Museum de Weeghreyse in Zundert, naar de expositie Vincent van Goghs herinneringen aan zijn jongensjaren
- Op 13 september met de bus naar museum de 4 Quartieren in Oirschot

*Wat maakt dat wij nog werken is vriendschap
onder elkander en liefde voor de natuur.*

Vincent van Gogh, 1853-1890

Van Gogh Village Nuenen

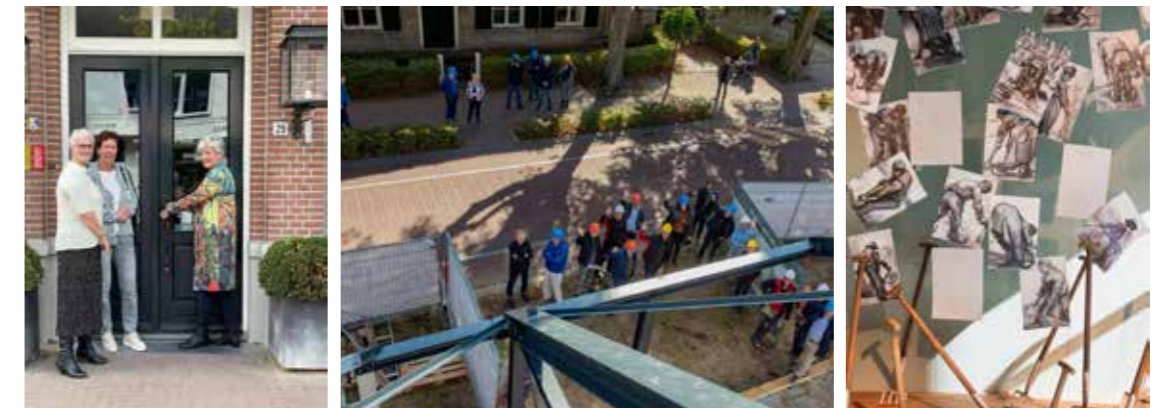
Een bijzonder jaar omdat het Van Gogh Village Museum (voorheen: Vincentre) een tweetal sluitingen heeft meegemaakt. Een verplichte lockdown tot 19 januari 2022, vanwege corona en de vrijwillige sluiting vanaf 18 oktober 2022, wegens verbouwing. Dat laatste is dan ook het hoofdonderwerp dat ons het hele jaar heeft beziggehouden: de uitbreiding van het museum van 680 m2 naar 1600 m2.

Verbouwing

Speciale momenten tijdens de bouw:

- 21 maart: officiële start van de bouw, met het verwijderen van de schutting
- 30 september: hoogste punt
- 16 oktober: Vincentre dicht i.v.m. koppeling aan nieuwbouw
- Als afscheid een allerlaatste borrel met de vrijwilligers in het oude pand
- Ter overbrugging van de lange periode thuis voor de vrijwilligers is op 16 december een informatieve en gezellige avond gehouden waar 130 van de 180 vrijwilligers aan deelnamen.

Fotografie van o.a. Frank van Welie en Dorine Saes

*Ik weet bijna zeker dat die doeken jullie
zullen vertellen wat ik niet in woorden uit kan drukken:
hoe gezond en hartversterkend ik het platteland vind.*

Vincent van Gogh, 1853-1890

Bezoekers

In de 9 maanden dat Vincentre open was, zijn 14.600 bezoekers geregistreerd, waaronder 4.800 museumkaarthouders (33%).

Tour operators bezochten ons museum met 44 groepen:

- 9 groepen via 7 Duitse touroperators
- 32 groepen via 7 Engelse touroperators waaronder Uniworld (310 pers.)
Viking Cruise Tours (325 pers.)
- 3 groepen via 3 Nederlandse touroperators.

Wisseltentoonstellingen

De tentoonstelling '100 jaar jong. Nieuw licht op Brabantse mutsen' is verlengd: een serie prachtige foto's van jonge modellen met traditionele mutsen. Krachtige portretten met een ingetogen rust door fotograaf Marie Louise Nijsing. Zowel muts als model zijn fragiel, vormen één geheel en benadrukken daardoor het tijdloze van deze historische dracht.

Naamswijziging initieert een nieuwe fase

Met de uitbreiding van het museum is er ook voor gekozen om de naam van Vincentre te wijzigen in Van Gogh Village Museum. Deze naam draagt de museumstatus uit en verwijst tegelijkertijd naar de collectie Van Goghlocaties in het dorp. Nu komt nog beter naar voren dat na een bezoek aan het museum een wandeling door Van Gogh Village Nuenen de beleving compleet maakt. Vanwege het internationale karakter is de uitspraak van het woord Village in het Engels.

Tuin van het Vincent van GoghHuis,
Zundert

5 Van Gogh Sites NV

In lijn met de doelstellingen van de Van Gogh Sites Foundation, verworft de NV Brabantse Van Gogh Monumenten en draagt daarmee bij aan de zorg voor een gezonde exploitatie. De Van Gogh Sites NV heeft als doel het verkrijgen, beheren, exploiteren, ontwikkelen en verhuren van deze bijzondere Van Goghlocaties om dit erfgoed aan toekomstige generaties door te kunnen geven. In 2018 is de NV opgericht en zijn de voorbereidende gesprekken gestart over de aankoop van de eerste drie panden: Van Gogh Village Museum in Nuenen en het ernaast gelegen bouwperceel, de Van Gogh Kerk in Etten-Leur en het Vincent Van GoghHuis in Zundert.

Uitgifte certificaten

Via de uitgifte van certificaten van aandelen in de NV worden particulieren en bedrijven opgeroepen bij te dragen aan het vormen van het benodigde kapitaal. Ze kunnen daarmee een stukje eigendom verwerven van de belangrijkste locaties uit het leven van Vincent van Gogh in Brabant. Diverse particulieren, instellingen en bedrijven kochten al vastgoedcertificaten bij de NV en schonken tegelijkertijd een bedrag van €1.000 per gekocht certificaat aan de Van Gogh Sites Foundation. Mede met deze middelen worden de Van Gogh Monumenten aangekocht, verbouwd en ingericht. De Van Gogh Sites Foundation is een culturele ANBI-stichting. De Foundation is aangemerkt als een 'goed doel' in het kader van de Belastingwet en de Geefwet en daarmee zijn deze schenkingen fiscaal aftrekbaar. Bovendien betaalt de Foundation als ANBI-stichting geen belasting over de schenkingen die daardoor voor 100% ten goede komen aan de beschreven doelstellingen. In 2022 zijn diverse certificaten aangekocht door partijen die betrokken zijn bij realisatie van het nieuwe museum in Nuenen of deze organisatie een warm hart toe dragen.

Uitbreiding Van Gogh Village Museum - Nuenen (voorheen Vincentre)

In nauwe samenwerking met de lokale stichting in Nuenen, zijn in 2019 grote stappen voorwaarts gezet voor dit eerste project van de Van Gogh Sites NV. Met een lening van de gemeente Nuenen is de naastliggende grond aangekocht. Op deze kavel is in maart 2022 gestart met de uitbreiding van het museum. Tevens is met een provinciale bijdrage het monumentale pand verworven waarin het museum reeds gehuisvest was. Met de aankoop en uitbreiding geven we invulling aan de ambitie om Brabantse Van Gogh Monumenten via aankoop te beschermen en zo te behouden voor toekomstige generaties. Door middel van een duurzame exploitatie wil Van Gogh Brabant de regionale economische en maatschappelijke bijdrage van het Van Gogherfgoed vergroten.

Ontwerp uitbreiding

Stedenbouwkundig sluiten het huidige museum en de uitbreiding naadloos aan op de gemeentelijke structuurvisie 'De wereld van Van Gogh'. Daarin hebben kwaliteit en beleefbaarheid langs het lint van De Berg prioriteit. Op basis van het door de gemeente opgestelde kavelpaspoort heeft architectenbureau diederendirrix (Eindhoven) een expressieve en eigentijdse versie van een langskap boerderij voorgesteld, die recht doet aan het dorpse en Brabantse karakter van de omgeving, met de typerende schaal van toen. De nieuwbouw heeft een huiselijk karakter en symboliseert de voorliefde van de schilder voor het gewone, dagelijkse leven. De materialisatie van de nieuwbouw sluit aan bij zijn voorliefde voor natuurlijke en eerlijke materialen en tafereelen. Het markante volume van de nieuwbouw wordt gevormd met grote gebakken kleipannen. In de nieuwbouw wordt Vincents Lichtlab gerealiseerd in samenwerking met ASML.

Verwerving Van Gogh Kerk Etten-Leur

Etten-Leur telt vijf Van Gogh Monumenten, waarvan de kerk met bijbehorende kosterswoning de meest belangrijke is. De monumentale Van Gogh Kerk en het kostershuisje zijn gelegen op een markante plek aan de Markt in Etten-Leur. Het is de kerk waar Vincent van Goghs vader zeven jaar lang dominee was en waar Vincent regelmatig te vinden was. In Etten liet Vincent van Gogh zich in 1881 voor het eerst registreren als kunstschilder. Negen maanden lang woonde en werkte hij in de pastorie die achter de Nederlands Hervormde kerk (nu Van Gogh Kerk) stond. Hier had hij ook z'n eerste echte tekenatelier. Het kostershuisje en de Van Gogh Kerk is een multifunctioneel gebouw en al in gebruik als Van Gogh bezoekerscentrum door de Stichting Vincent Van Gogh Etten-Leur. De Van Gogh Kerk en het bijbehorende kostershuisje zijn eigendom van de gemeente Etten-Leur. In 2020 zijn diverse onderzoeken uitgevoerd en is verder onderhandeld over de voorwaarden voor een mogelijke aankoop van deze monumenten door de Van Gogh Sites NV. Uiteindelijk is de verkoop door de gemeente in 2022 on hold gezet. Om de gezamenlijke, provinciale ambities te realiseren, is het plan ontwikkeld voor de uitbreiding van de Van Gogh Kerk met eventueel een aanbouw en een nieuwe inrichting op basis van het bidboek Becoming Vincent. Mede door bemiddeling van de Provincie wordt de verkoop van de kerk aan de Van Gogh Sites NV, ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag, opnieuw in de gemeenteraad van Etten-Leur behandeld.

Ik soms zo verlangen naar landschap maken, met zoals naar een verre wandeling om eens op te frissen en ik zie in de hele natuur b.v. in bomen, expressie en als het ware een ziel. Een rij knotwilgen heeft iets van een processie weesmannen soms.

Vincent van Gogh, 1853-1890

Trouwkerkje in Leur,
Van Gogh Monument

6 Governance

De Van Gogh Sites Foundation hanteert en onderschrijft de principes van de Governance Code Cultuur. Die Code is bedoeld om bewustwording en kritische reflectie door het bestuur te stimuleren. Door de Code te hanteren laat de stichting zien dat zij de gangbare standaarden voor goed bestuur volgt. De Code biedt handvatten voor het handelen in uiteenlopende, vaak complexe situaties (zoals bijvoorbeeld belangenverstrengeling). Het bestuur zorgt ervoor dat er geen strijdigheid ontstaat tussen persoonlijke belangen van bestuursleden en de belangen van de stichting. Ook wordt elke schijn van belangenverstrengeling tussen de stichting en bestuursleden vermeden. Een bestuurslid neemt geen deel aan de discussie en besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij hij of zij een (potentieel) tegenstrijdig belang heeft. In 2022 is geen sprake geweest van belangenverstrengeling of een tegenstrijdig belang.

In samenwerking met Provincie Noord-Brabant heeft het algemeen bestuur in 2021 gewerkt aan de uitwerking van een nieuwe governancestructuur, gebaseerd op het Raad van Toezichtmodel. Gezamenlijk is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst opgesteld, die recht doet aan de betrokkenheid van alle partijen en de noodzaak om samen te werken, maar ook rekening houdt met de zelfstandigheid van de lokale organisaties. Naar aanleiding hiervan zijn nieuwe statuten opgesteld voor de Foundation, waarbij invulling gegeven is aan een onafhankelijke Raad van Toezicht, Bestuur-directie en een Adviesraad waarin de lokale organisaties zijn vertegenwoordigd.

In januari 2022 is de nieuwe samenwerkingsovereenkomst ondertekend door alle partijen in het bijzijn van gedeputeerde Stijn Smeulders. Op 21 februari 2022 heeft het Algemeen Bestuur van de Foundation de nieuwe statuten goedgekeurd en zijn de leden van het Algemeen Bestuur afgetreden. Het Dagelijks Bestuur is in de tussentijdse periode verantwoordelijk voor de invulling van de nieuwe Raad van Toezicht. In 2022 is reeds 1 nieuw lid toegetreden tot de Raad van Toezicht en is een tweekoppig bestuur/directie benoemd door de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht heeft in 2022 vier vergaderingen gehad gezamenlijk met de directie.

Ook in de vernieuwde organisatie is en blijft de Foundation de 'moederorganisatie' voor het netwerk van lokale organisaties waarbij de Van Gogh Sites NV de uitvoeringsorganisatie is voor de investeringen in het vastgoed en de herinrichting van de locaties. Een overzicht van nevenfuncties van het bestuur/directie en de Raad van Toezicht is toegevoegd. De Raad van Toezicht ontvangt geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

Organogram Van Gogh Sites Foundation

RAAD VAN TOEZICHT

Bert van der Els (Voorzitter)

Commissariaten/nevenfuncties:

- Voorzitter Brabant C
- Voorzitter RvC Van Gogh Sites N.V.
- Voorzitter RvC Airport Eindhoven N.V.
- Voorzitter RvT De Kazerne Eindhoven
- Voorzitter RvT De Verkadefabriek
- Adviseur RvC Schiphol
- Lid RvC ZND Valkenswaard
- Voorzitter Gazet Holding in Zurich
- Bestuurslid Universiteitsfonds TU Eindhoven
- Lid RvC Buva Barendrecht

David Lauwen

Commissariaten/nevenfuncties:

- CFO Boswellia Groep
- Directeur Het Creatief Kapitaal
- Vice voorzitter RvT Omroepvereniging BNNVARA
- lid RvC Rabobank 's-Hertogenbosch e.o.
- Voorzitter Music Hub
- Directeur Het Creatief Kapitaal
- Lid Raad van Toezicht Melkweg
- Lid investeringscommissie LIOF Limburg Startup Capital Fund
- Lid visitatiecommissie woningcorporaties Cognitum

Edzo Doeve

- CEO en bestuursvoorzitter DELA
- Voorzitter bestuur Nationaal Uitvaartmuseum Tot Zover
- Voorzitter RvT Eindhoven 365
- Voorzitter Stichting Promotors Van Abbemuseum
- Voorzitter vereniging Impact 040
- Bestuurslid stichting DELA fonds
- Lid Raad van Advies Brabantse Dag
- Lid Raad van Advies ORMIT

BESTUURDERS

Frank van den Eijnden

Functie: Directeur-voorzitter bestuur Stichting Van Gogh Sites Foundation

Commissariaten/nevenfuncties:

- Senior programma manager VisitBrabant
- Operationeel directeur Parkbureau Van Gogh Nationaal Park

Simone van der Heijden

Functie: Directeur-bestuurder Stichting Van Gogh Sites Foundation

Commissariaten/nevenfuncties:

- Directeur Van Gogh Village Museum
- Directeur SvdH Consultancy
- Directeur Van Gogh Sites NV

MARKETING

- Justine de Jong
- Floortje Goenee
- Dorine Saes
- Pierre Vandamme

Organogram Van Gogh Sites NV

RAAD VAN COMMISSARISSEN

- Bert van der Els (Voorzitter)
- Edzo Doeve
- Maurice Horsten

DIRECTEUR

- Simone van der Heiden

KWARTIERMAKER VASTGOED

- Henri Smits

Stichting Administratiekantoor Van Gogh Vastgoed (STAK)

BESTUURDER

- Jan van Hout

7 Jaarrekening Van Gogh Sites Foundation

7.1 Balans per 31 december 2022

Activa

	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Financiële vaste activa				
Overige effecten	1	5	5	
Overige vorderingen	2	68.750	68.750	
		68.755	68.755	68.755
Vlottende activa				
Vorderingen				
Vorderingen op handelsdebiteuren	3	12.100	0	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4	31.166	36.588	
Overige rekening-courant	5	2.131	39.967	
Overige vorderingen en overlopende activa	6	101.495	317.602	
		146.892	394.157	
Liquide middelen	7	294.477	454.051	
		510.124	916.963	

Passiva

	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Bestemmingsreserves:				
Becoming Vincent	8	0	41.853	
Becoming Vincent Nuenen		0	48.482	
Becoming Vincent Etten-Leur		186.340	223.482	
Becoming Vincent Zundert		-19.222	223.482	
Uitgave boek van Gogh Monumenten		0	20.000	
Algemene reserves		0	44.434	
		167.118	601.733	
Langlopende schulden				
Langlopende overige schulden	9	68.750	68.750	
Kortlopende schulden				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	10	52.575	16.249	
Overige schulden en overlopende passiva	11	221.681	230.231	
		274.256	246.480	
		510.124	916.963	

7.2 Staat van baten en lasten over 2022

	2022	Begroting '22	2021
	€	€	€
Baten			
Overige opbrengsten	12 612.292	569.000	1.513.530
Lasten			
Schenkingen - agiostortingen	13 465.561	0	448.750
Lasten uit hoofde van personeel	14 249.034	306.000	253.506
Verkoopkosten	15 211.507	149.500	129.008
Kantoorkosten	16 21.792	25.000	22.019
Algemene kosten	17 96.643	84.000	101.494
Totaal van som der kosten	1.044.537	564.500	954.777
Totaal van bedrijfsresultaat	-432.245	4.500	558.753
Financiële baten en lasten	18 -2.370	-4.500	-3.270
Totaal van bedrijfsresultaat	-434.615	0	555.483
Bestemming saldo van baten en lasten			
	2022		2021
			€
Bestemmingsreserve Becoming Vincent	-41.853		0
Bestemmingsreserve Becoming Vincent Nuenen	-48.482		48.482
Bestemmingsreserve Becoming Vincent Etten-Leur	-37.142		223.482
Bestemmingsreserve Becoming Vincent Zundert	-242.704		223.482
Bestemmingsreserve Uitgave boek van Gogh Monumenten	-20.000		20.000
Algemene reserves	-44.434		40.037
	-434.615		555.483

De verkorte weergave van de jaarrekening geeft de indruk dat er sprake is van een negatief beeld. Dit ontstaat door de transacties tussen de Van Gogh Sites Foundation en de Van Gogh Sites NV. Het exploitatieresultaat van de Foundation is echter positief en geeft de Raad van Toezicht het vertrouwen dat er een solide basis is voor een gezonde exploitatie in de komende jaren.

Colofon

Jaarverslag 2022 Van Gogh Sites Foundation

Dit jaarverslag is gepubliceerd door Van Gogh Sites Foundation. Daarbij is dankbaar gebruikgemaakt van beeldmateriaal van derden met zorgvuldige bronvermelding, waar beschikbaar. Van dit jaarverslag is een kleine oplage gedrukt. Het digitale bestand is gepubliceerd op de website van de Van Gogh Sites Foundation. Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Opmerkingen of vragen bij deze publicatie graag richten aan info@vangoghbrabant.com.

Vormgeving: Tomas Concept + Creation

” En het Brabant dat men gedroomd heeft, daar komt de werkelijkheid hier soms al heel dichtbij.”

Vincent van Gogh, De brieven. Ed. Leo Jansen, Hans Luijten en Nienke Bakker. 6 delen. Amsterdam 2009 (Amsterdam University Press).

De Van Gogh Sites Foundation zet zich in voor het behoud en de ontwikkeling van het Van Gogherfgoed. De Foundation wil de maatschappelijke en economische betekenis van het erfgoed vergroten met tentoonstellingen, educatieve programma's in en rondom de Van Gogh Monumenten. Daarbij staan het levensverhaal van de schilder en de relevantie ervan voor huidige en toekomstige generaties centraal. De Van Gogh Sites Foundation is de organisatie achter de Van Goghlocaties, Van Gogh Sites NV, Van Gogh Quality Label en bestemmingslabel Van Gogh Brabant. De Foundation werkt nauw samen met Van Gogh Nationaal Park en met de Europese Van Goghmusea en -erfgoedlocaties, verenigd in Van Gogh Europe.